

Kultura ni le poraba

Na nekaj temeljnih vprašanj o splošnem stanju v kulturi pa o obetih za bližnjo prihodnost v teh zaostrenih gmotnih razmerah nam je na kratko skušala odgovoriti predsednica skupščine kulturne skupnosti Ljubljana Center Dragana Kraigher-Šenk.

»Kako gledate na tako imenovane administrativne ukrepe, ki v teh težkih gospodarskih časih niso prizanesli niti kulturi?«

»Da, pričeli smo varčevati tako rekoč tudi na ljudeh, to je v kulturi, zdravstvu, izobraževanju, znanosti. Ti ukrepi, kot tudi nekateri drugi, se bodo vsekakor pokazali kot zelo škodljivi ter se nam lahko maščujejo še desetletja. Kultura, znanost, izobraževanje ne smejo in ne morejo biti poraba, temveč vlaganje v napre-

dek. Zaradi nekakšne splošne nedojemljivosti, ali, če rečem, kar nekulture, se dogaja, da z določenimi ukrepi pogojujemo razvoj nekulture in tako prehajamo v začaran krog. Paradoks je v tem, da danes, ko bi morali bolj kot kdajkoli poudarjati vzgojo, tudi kulturno, vestnega samoupravljalca, grozi, da bo šel proces v obratno smer.

Pa ne, da bi bila pesimist. Menim, da je mogoče z več volje in domiselnosti tudi v

teh, nekoliko slabših razmerah delati tako kot doslej. Vendar pa nadaljnja pot ne more biti le stvar odločitev različnih sisov, temveč vse družbe.«

»Kako pa gledate ob tem krčenje programov?«

»S tem v glavnem ničesar ne naredimo, še posebej ne tam, kjer ne financiramo samo programov, temveč v glavnem vse drugo, to je vse materialne in druge stroške, ki spremljajo uresničevanje teh programov oziroma sam obstoj institucije. Zato v takih primerih s krčenjem programov ničesar ne dosežemo, kvečjemu to lahko le škodljivo odseva v delu.

Rešitev je treba iskati prej v temeljitem premisleku in odločitvah, kaj pravzaprav res potrebujemo in česa ne. Nikakor se ne zavzemam za proračunski način miselnosti in dela, vendar pa mislim, da so tudi v tem načinu financiranja, ki le polagoma prehaja v svobodno menjavo dela, izdatki za kulturo le kaplja v morje v primerjavi z vsem drugim.«

»Kako pa vidite stvari v naši občini?«

»V občini Center imamo omejen obseg odločanja o kulturnih programih, saj je večina tukajšnjih kulturnih ustanov republiškega pomena.

Kar ostane, so ljubiteljska dejavnost, nekatera gledališča in knjižnice. Zanje upam, da jim bo svoje delo uspelo zadržati na dosednji ravni. S prerazporeditvijo sredstev bomo poskušali dodatno podpreti nekatere programe. Politika naše kulturne skupnosti teži k temu, da bi čimbolj podprla kulturno dejavnost v krajevnih skupnostih, na šolah in v srednješolskih domovih, organizacijah združenega dela ter drugo ljubiteljsko dejavnost. Upam, da bomo s tako usmeritvijo in tako kulturno politiko, še posebej z več neposrednimi stiki, ki so sicer zaradi nove organiziranosti kulturne skupnosti nekoliko težje uresničljivi, delali vsaj tako dobro in uspešno kot doslej.«

V. L.

Koncert orkestra SF z mladimi solisti

Skupnost glasbenih šol Slovenije, orkester SF in Zveza društev slovenskih pedagogov so priredili koncert v veliki dvorani SF ob 175-letnici glasbenega šolstva in 100-letnici ustanovitve Glasbene matice.

Uvodoma je orkester SF odigral Osterčev »Slavnostno uverturo«, ki je učinkovala pristno in sveže. Predsednik RK SZDL Franc Šetinc je poudaril pomembnost obeh obletnic, nato pa so nastopali nagajenci z republiškega in zveznega tekmovanja učencev in študentov glasbe ter članica orkestra SF Vera Belič. Poslušali smo Haydnov »Koncert za violino in orkester v D-duru« (solist Miran Kolbl), Davidov »Koncert za trombon in orkester« (s. Dušan Krajnc), Dvořakovo »Romanezo za violino in orkester« (s. Vera Belič) ter Lisztov »Koncert za klavir in orkester št. 1 v Es-duru« (s. Benjamin Šaver).

Poslušalstvo, večinoma mladina, je do zadnjega prostora zasedlo dvorano.

ERNEST ŠVARA

RAZISKOVALNA SKUPNOST

Tudi občina jo rabi

Občinska raziskovalna skupnost deluje že tretje mandatno obdobje. Področje njenega dela, dogovorjeno s samoupravnim sporazumom, je usklajeno z mestno raziskovalno skupnostjo. Ta področja so: gospodarski, socialni in prostorski razvoj, varstvo okolja, prometna in komunalna ureditev, preskrba z energijo, preskrba s hrano, razvoj družbenega sistema informiranja, obrambni vidiki razvoja in družbene samozaščite in novejša zgodovina Ljubljane.

Občinska skupnost nameinja 64 odstotkov svojih sredstev za delovanje mestne raziskovalne skupnosti, 10 odstotkov sredstev združujejo na republiški ravni, sami pa ostane 26 odstotkov, ki jih porabi za raziskovalne naloge v občini Ljubljana Center. Tipična področja, na katera je osredotočena dejavnost v občini, so socialni in prostorski razvoj, varstvo okolja in razvoj družbenega sistema informiranja.

»V letu 1982 se je začelo pospešeno delo na področju inovatorske dejavnosti. Zlasti smo spodbujali mlade in jih usmerjali v to delo prek krožkov in drugih oblik organiziranega delovanja mladih. Odziv je bil precej dober, vendar smo prepričani, da bo še boljši,« je dejal Vinko Kokot, predsednik občinske raziskovalne skupnosti, ki sicer dela na Prometnem inštitutu ŽG.

»Pri delu skupnosti,« pravi Vinko Kokot, »je čutili premajhen odziv uporabnikov. Na razpise se javljajo predvsem izvajalci, uporabniki pa premalo predlagajo raziskovalne programe. Sicer pa je prijavljenih nalog vedno več, kot je denarja za njihovo izvedbo. Pri izboru nalog imamo težave, ker ni popolnih meril za čimboljši izbor. Lahko rečem, da je udeležba na

naših skupščinah zadovoljiva, težave pa imamo, ko izbiramo delegate za skupščine mestne raziskovalne skupnosti, saj večinoma odklanjajo izvolitev. Posledica je, da je potem manj čutiti vpliv občine na delo mestne raziskovalne skupnosti. Dosedanje delo občinske skupnosti je težko oceniti, saj so posamezne naloge dve-ali triletno, tako da bo treba na rezultate še počakati,« je dejal Vinko Kokot.

»Na ravni mesta se je pojavilo vprašanje, ali je nujno, da imajo občine svoje raziskovalne programe, ali pa bi bilo bolje imeti le mestnega. Pri nas si s tem ne belimo glave. Skupnost mora imeti svoj program, poleg tega pa ima ne glede na delovanje mestne raziskovalne skupnosti vsaka občina svoje posebne probleme, ki jih mora reševati le v okviru občine.

V prihodnosti bomo imeli realno manj denarja kot doslej, zato bomo morali povečati produktivnost, poleg tega pa bomo tudi racionalizirali delo skupščine. Predvsem bomo morali poenostaviti informacijski sistem, saj sedaj dobiva gradivo za seje naše skupščine več kot 800 delegatov. To bomo morali stisniti v realnejše okvire,« je ob koncu pogovora dejal Vinko Kokot.

Celovski in avstrijski dnevi v Ljubljani

Od 15. do 22. novembra je v Ljubljani potekal sklop prireditve, imenovanih Celovski dnevi. Šlo je za pisano in izčrpano predstavitev kulturnoprosvetnega, znanstvenega in telesnokulturnega življenja Celovca.

Od 12. do 22. decembra pa je, prav tako v Ljubljani, potekala druga vrsta prireditve in sicer Dnevi avstrijske kulture. Tudi v tem primeru je šlo za bogato in živopisno predstavitev kulturne tvorčnosti naših sosedov. Prireditve so zvečine potekale v Cankarjevem domu. Med drugim so ob tej priložnosti v veži Slovenske filharmonije odkrili doprsni kip znanemu avstrijskemu skladatelju Gustavu Mahlerju, delo kiparja Boruta Kunaverja.

Zavedati se moramo, da take kulturne izmenjave niso le utrinki, ki poživijo kulturno življenje našega mesta, temveč predstavljajo taka in podobna srečanja prav gotovo korak k dobremu medsebojnemu poznavanju, to pa je nujen pogoj za spletnje pristnih prijateljskih vezi, za dobro sožitje in dobre medsosedske odnose.

V. L.

Strauss v Cankarjevem domu

V okviru »Dnevov avstrijske kulture v Ljubljani« je nastopil 42-članski dunajski »Orkester Johanna Straussa«, ustanovljen leta 1966, ki ga je vodil odlični dirigent Kurt Wöss. Spored je obsegal splet Straussovih valčkov, polk in galopov, z izjemnim uvodom, Straussovo uverturo »Perla«. Kot vse ostale skladbe jo je orkester izvedel vešče in briljantno.

Koncert je naletel na pravo navdušenje, na spontan odmev, saj so bili aplavzi in ovacije nenehne, brez konca in kraja.

»Neresna« Straussova glasba ni nikakšen glasbeni spodrsilaj, saj se je radi poslužujejo mnogi uveljavljeni dirigenti, med njimi sam von Karajan, ki mnogokrat razveseljuje poslušalce z valčki in polkami.

E. Š.

TRI TONE NA MESEC

Več rib na krožniku

Slovenci sicer premoremo morje, naše mize pa le redkokdaj dišijo po ribah. Janez Martinčič, poslovodja ljubljanske ribarnice pod arkadami, ki sodi k Droginemu tozdu Blagovni promet, meni, da je to stvar navade. Morda bi mu kdo lahko oporekal, da tudi stvar ponudbe, kajti Ljubljana premore v bistvu le dve ribarnici in pred kratkim smo pridobili še Drogino delikateso za Bežigradom, ki prodaja razne ribje solate in druge, že pripravljene ribe.

Sicer pa smo Janezu Martinčiču zastavili nekaj vprašanj. Prvo zadeva preskrbo z ribami v pravkar minulemu letu.

»Tudi pri nas je bilo zaznati stabilizacijsko vzdušje. Primanjkovalo je, na primer, rib, ki smo jih doslej uvažali. Kalamarov ni bilo vedno v hladilni omari, povpraševanje po njih pa je vedno večje. Bele ribe smo dobivali komaj za vzorec, saj je morala na tuje za devize. Pogosto je zmanjkalo tudi sardel.«

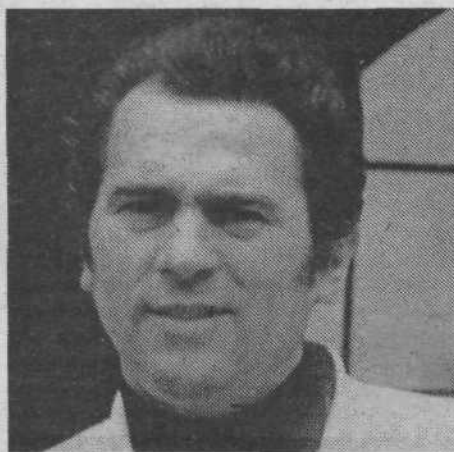
Ali se zadnje čase ljudje bolj kot poprej zanimanje za ribe, saj so znane boljše od drugega mesa? Naj-

dražje so 460, najcenejše le 40 dinarjev za kilogram.«

»Res je, povpraševanje narašča. Upam, da temu ne botrujejo le ugodnejše cene, ampak so posledica spoznanja, da je to ne le dobro, ampak tudi zdravo meso.«

Koliko je narasla prodaja od minulega leta?

»Približno za petino. Če bi imeli več rib, bi jih več tudi prodali, a smo morali na žalost marsikoga odsloviti z »nimamo«, kar tudi ni prijetno,« je potožil poslovodja ribarnice, v kateri delajo še voznik, ki je hkrati skladiščnik, in tri prodajalke.

Več bo sodobnejših ribljskih ladij, več bo tudi svežih rib, pravi poslovodja Drogine ribarnice pod arkadami Janez Martinčič.

Kljub temu so lani vsak mesec prodali od tri do tri in pol tone rib. Pri tem je treba povedati, da delo v ribarnici ni ravno lepo, saj prodajalke delajo v precej hladnem prostoru in ves čas segajo po zmrznjenem blagu. Imajo rokavice, vendar jih te ne varujejo zadosti pred vlago in mrazom. Po besedah poslovodje imajo zavoljo

hujših delovnih pogojev dodatek, zapisan v pravilniku o nagajevanju.

»Ribarnica dela od leta 1963. Tudi vi ste v njej že skoraj toliko let. Povejte, kakšna je razlika izpred dvajsetih let v primerjavi z danes?«

»Spremenilo se je marsikaj, saj poprej nismo poznali globoko zamrznjenih rib in smo prodajali samo sveže, ki so se hitro pokvarile. Danes je tehnologija drugačna, drugačna je tudi ponudba in tudi prodajalke morajo več vedeti o ribah.«

»Ali se kdaj kdo pritoži, da ste mu prodali pokvarjene ribe?«

»Ne da bi se hvalili, moram reči, da tega, vsaj zdanja leta, ne poznamo. Naše prodajalke celo sprašujejo kupce, ali bodo ribe uporabili takoj ali naslednji dan in jim zato tudi svetujejo, ali smejo počakati z ribami do naslednjega dne ali ne.«

»Pravite, da imajo ljudje iz leta v leto rajši ribe na krožniku? Kako jim mislite ustreči?«

»Po svojih zmožnostih. Upamo, da se bo našlo nekaj denarja za nakup sodobnejših ladij, da bi ujeli čim več domačih rib, saj po njih ljudje tudi najrajši segajo.«

A. A.